



Regeringskansliet

Remissammanställning

2025-10-17
KN2025/01524

Klimat- och näringslivsdepartementet
Klimatenheten

Remissammanställning av Kommissionens förslag till ändring av
EU:s klimatlag och EU:s klimatmål för 2040 (COM (2025) 524)

Innehåll

1. Remissvar som inkommit	3
2. Övergripande om förslaget	3
3. Remissinstansernas inställning till förslaget	4
4. Remissinstansernas samlade synpunkter	6
4.1 Kommissionens föreslagna klimatmål för 2040	6
4.2 Parisavtalets artikel 6	8
4.3 Införandet av permanenta negativa utsläppstekniker i EU:s klimatravverk	10
4.4 Förslagets ökande flexibilitet mellan sektorer	12
4.5 Effekter på konkurrenskraften	13
4.6 Osäkerheter kopplade till negativa utsläppstekniker	15
4.7 Globala effekter	16
4.8 Påverkan på Sveriges målsättning	16
5. Övriga synpunkter	17
5.1 Synpunkter på eventuell användning av internationella reduktionsenheter inom EU ETS	17
5.2 Synpunkter på utformning av klimatlagen och dess artiklar	18
5.3 Synpunkter inför kommande översyn av EU:s klimatravverk efter 2030	19
5.4 Synpunkter på styrmedel och förutsättningar för 2040-målet	21
5.5 Synpunkter på Fit for 55-paketet	24
5.6 Synpunkter på EU:s gränsjusteringsmekanism för koldioxid (CBAM)	24
5.7 Övriga synpunkter	25
Bilaga – Förteckning av remissinstanser	26

1. Remissvar som inkommit

Kommissionens förslag till ändring av EU:s klimatlag och EU:s klimatmål för 2040 skickades på remiss den 24 juli 2025 till 120 remissinstanser. I denna remissammanställning återges remissinstansernas syn på kommissionens förslag.

101 svar har inkommit, varav 11 svar kommer från instanser som inte bjudits in att yttra sig. 84 instanser som skickat svar har valt att yttra sig med synpunkter. Bland de som valt att yttra sig återfinns 15 centrala myndigheter, 18 kommuner, regioner och landsting, 25 bransch- och näringslivsorganisationer, 6 enskilda företag eller statliga bolag, 11 intresseorganisationer, nätverk eller samfund, 8 svar från lärosäten och forskningsinstitut samt en privatperson (se Bilaga – Förteckning över remissinstanser).

2. Övergripande om förslaget

EU har antagit klimatmål till 2030 och 2050. Genom antagandet av EU:s klimatlag (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 av den 30 juni 2021 om upprättandet av en ram för att uppnå klimatneutralitet) har unionen i sin lagstiftning fastställt ett bindande mål om klimatneutralitet i hela ekonomin senast 2050, samt ett bindande mellanliggande klimatmål till 2030 om 55 procents minskning av nettoutsläppen jämfört med 1990. Enligt artikel 4 i EU:s klimatlag ska kommissionen presentera ett lagförslag med ett unionsomfattande 2040-mål. EU:s 2040-mål kommer att utgöra grunden för unionens nya fastställda åtagande under Parisavtalet.

Den 6 februari 2024 presenterade kommissionen ett meddelande med en rekommendation om ett 2040-klimatmål som innebär att EU minskar nettoutsläppen med 90 procent, jämfört med 1990. Den 2 juli 2025 presenterade kommissionen ett förslag till en reviderad europeisk klimatlag med denna målsättning.

I förslaget anges att kommissionen ska göra en översyn av relevant EU-lagstiftning för perioden efter 2030 och skapa ett ramverk som möjliggör målets genomförande. Förslaget är således endast övergripande och innehåller inte förslag om utvecklingen eller fortsättningen av dagens klimatramverk inklusive av EU:s utsläppshandel (EU ETS), EU:s ansvarsfördelningsförordning (ESR) och förordningen om utsläpp och upptag inom markanvändningssektorn (LULUCF).

I förslaget beskrivs även ett antal aspekter som kommissionen ska återspegla på lämpligt sätt i kommande ramverk, för att underlätta måluppfyllelse. Av stor vikt är skrivningen om ett möjligt nyttjande från 2036 av internationella krediter i enlighet med Parisavtalets artikel 6 (3 procent av EU:s nettoutsläpp 1990), rollen av permanenta upptag inom EU ETS för att kompensera för återstående utsläpp samt en ökad möjlighet till flexibilitet mellan sektorer. Några ytterligare formuleringar som har inkluderats och som är värda att belysa är att kommissionen lyfter att osäkerheter som är kopplade till klimatförändringarnas effekter inom markanvändningssektorn behöver beaktas. Kostnadseffektivitet och teknikneutralitet omnämns även i förslaget. I skälen återfinns även, jämfört med den nuvarande europeiska klimatlagen från 2021, starkare skrivningar om bland annat kostnadseffektivitet, konvergens och teknikneutralitet (inklusive kärnkraft).

3. Remissinstansernas inställning till förslaget

Remissinstanserna är uppdelade efter sin inställning till förslaget. I de fall där en remissinstans överlag sagt sig vara positiv utan att kommentera förslaget i övrigt, eller endast lämnat positiva synpunkter, är bedömningen att instansen tillstyrker förslaget i sin helhet.

Har en remissinstans överlag sagt sig vara positiv till förslaget men lämnat övergripande, kritiska eller ifrågasättande synpunkter eller reservationer är den samlade bedömningen att remissinstansen är positiv till förslaget, och synpunkterna har lyfts fram under rubriken *"Remissinstansernas samlade synpunkter"*.

Har en remissinstans uttryckligen sagt att de avstyrker förslaget, eller överlag sagt sig vara negativ till förslaget men samtidigt lämnat synpunkter eller reservationer är den samlade bedömningen att remissinstansen avstyrker förslaget, och synpunkterna har lyfts fram under rubriken *"Remissinstansernas samlade synpunkter"*.

De remissinstanser som inte uttryckt sig vare sig positivt eller negativt om förslaget har bedömts som instans som endast lämnat synpunkter. Har remissinstansen i fråga uttryckligen sagt att de inte vill kommentera förslaget läggs den till rubriken *"Remissinstanser som inte har några synpunkter eller avstår att svara"*.

Remissinstanser som tillstryker förslaget i sin helhet

Formas, Uppsala universitet, Tillväxtanalys, Vattenfall, Företagarna, Länsstyrelsen Norrbotten, Trafikanalys, Mittuniversitet, Sveriges geologiska undersökning, Länsstyrelsen Östergötland, Länsstyrelsen Gävleborg, Boverket, Sveriges Allmännytt, Länsstyrelsen Gotlands län, Linnéuniversitetet, Länsstyrelsen Jönköpings län, Stockholms universitet, Länsstyrelsen Värmland, Sveriges lantbruksuniversitet, Trafikverket, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Länsstyrelsen Kronoberg, Länsstyrelsen Uppsala län, Jordbruksverket, Drivkraft Sverige, Länsstyrelsen Örebro, HSB, Riksbyggen, Återvinningsindustrierna, Sveriges Åkeriföretag, Sveriges Bergmaterialindustri (SBMI), Energigas Sverige, Länsstyrelsen Stockholm

Remissinstanser som tillstryker eller avstryker delar av förslaget

Energimyndigheten, Mobility Sweden, Hagainitiativet, Jernkontoret, Teknikföretagen, 2030-sekretariatet, Skogsindustrierna, Skogsstyrelsen, Lantbrukarnas Riksförbund, Energiföretagen, Länsstyrelsen Västmanlands län, Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Länsstyrelsen Hallands län, Sydskaånes Anfallsaktiebolag (Sysav), Kommerskollegium, Sydsvenska Handelskammaren, Transportstyrelsen, Sveriges akademikers centralorganisation (Saco), Länsstyrelsen Skåne, Svensk Bioenergi (Svebio), Innovations- och kemiindustrierna (IKEM), Landsorganisationen i Sverige (LO), Affärsverket svenska kraftnät, Länsstyrelsen Västernorrland, Installatörsföretagen, Svenskt Näringsliv¹, Byggföretagen, Svensk Betong, Avfall Sverige

Remissinstanser som avstryker förslaget med synpunkter

Världsnaturfonden (WWF), Kungl. Tekniska högskolan (KTH)², Linköpings universitet, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI), Naturvårdsverket, Klimatkommunerna, Naturskyddsföreningen, Länsstyrelsen Västra Götaland, Bellona Europa, Tillväxtverket, Länsstyrelsen Västerbotten, Chalmers, Stegra, Hyresgästföreningen, IF Metall, Stockholms stad, Lunds universitet

Remissinstans som endast lämnat synpunkter

Konjunkturinstitutet, Svensk Sjöfart, Svemin, Svenska institutet för standarder (SIS), Svensk Torr, Privatperson Magnus Nilsson

¹ Byggföretagen och Svensk Betong ansluter sig till Svenskt Näringslivs yttrande.

² Kungl. Tekniska Högskolans (KTH) remissvar stöddes av Linköpings universitet.

Remissinstanser som inte har några synpunkter eller avstår att svara

Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI), Ekonomistyrningsverket, Karlstads Universitet, Sjöfartsverket, Swedac, Konkurrensverket, Luftfartsverket, Fastighetsägarna Sverige, Energimarknadsinspektionen, Länsstyrelsen Kalmar län, Luleå tekniska universitet, Länsstyrelsen Jämtlands län, Bostadsrätterna, Skatteverket, Göteborgs universitet, Riksgäldskontoret (Riksgälden)

4. Remissinstansernas samlade synpunkter

4.1 Kommissionens föreslagna klimatmål för 2040

Remissinstanserna är delade i sina uppfattningar om kommissionens föreslagna mål att minska nettoutsläppen med 90 procent till år 2040.

Flera remissinstanser, däribland *Tillväxtanalys, SKR, Lantbrukarnas Riksförbund, Skogsindustrierna, Sysav, Skogsstyrelsen, Länsstyrelsen Gotlands län, LO, Sveriges Åkeriföretag, Återvinningsindustrierna, Länsstyrelsen Stockholm, Avfall Sverige, Jordbruksverket, Länsstyrelsen Västernorrland, Boverket, IKEM, Svebio, Länsstyrelsen Jönköpings län, Drivkraft Sverige, Vattenfall och Energiföretagen* är positiva till målsättning. Flera av dessa instanser framhåller att målet är nödvändigt och i linje med EU:s övergripande mål om klimatneutralitet till 2050.

Installatörsföretagen, Teknikföretagen och Stockholms stad stödjer målet, men understryker att det bör uppnås inom EU:s gränser.

En betydande andel av remissinstanserna, inklusive *Energimyndigheten, Tillväxtverket, KTH, Linköpings universitet, SHMI, Länsstyrelsen Norrbotten, Lunds universitet, Stegra, Länsstyrelsen Hallands län, Naturvårdsverket, TCO, Uppsala universitet, Bellona Europa, Hyresgästföreningen, Saco, Klimatkommunerna, Stockholms stad, Sveriges Allmännytt, 2030-sekretariatet, Chalmers och Hagainitiativet*, betonar att målsättningen är lägre än, eller i underkant av, vad som rekommenderades av det europeiska vetenskapliga rådgivande organet för klimatförändringar (ESABCC), som baseras på vad EU behöver göra inom unionen för att leva upp till Parisavtalet.

Flera instanser, däribland *Energimyndigheten, 2030-sekretariatet, Chalmers, Tillväxtverket, Hagainitiativet, WWF, SMHI, Klimatkommunerna, KTH, Transportstyrelsen, Naturvårdsverket, Naturskyddsföreningen, Lunds universitet, Bellona*

Europa, TCO, Länsstyrelsen Västra Götaland och Länsstyrelsen Hallands län, har uttryckt kritik mot ambitionsnivån. Kritiken fokuserar främst på att målets inkluderande av flexibiliteter. Återkommande synpunkter bland dessa instanser är att målsättningen strider mot Parisavtalet då det inte är ambitionshöjande, samt att målet inte beaktar rättviseperspektivet och att ambitionsnivån är otillräcklig för att kompensera för EU:s historiska utsläpp. *Bellona Europa* lyfter även att stater har en rättslig skyldighet att skydda klimatsystemet enligt Internationella domstolen i Haag (ICJ), vilket kan innebära att passivitet i klimatfrågan utgör ett potentiellt brott mot internationell rätt.

Flera remissinstanser förespråkar en högre ambitionsnivå än den som föreslagits av kommissionen. *Hagainitiativet, HSB, Linköpings universitet, IF Metall, Stegra, Sydsvenska Handelskammaren, Länsstyrelsen Västmanlands län och Energimyndigheten* anser att målet bör sättas till minst 90 procents minskning av nettoutsläppen. Andra instanser, såsom *KTH, TCO, Länsstyrelsen Västra Götaland, Chalmers, SMHI, Hyresgästföreningen, Länsstyrelsen Hallands län, Lunds universitet, Saco, Naturvårdsverket och 2030-sekretariatet*, menar att målsättningen bör ligga närmare 95 procent för att bättre spegla den vetenskapliga bedömningen av vad som krävs för att uppnå Parisavtalet. *WWF* förespråkat att EU bör uppnå klimatneutralitet senast år 2040, medan *Naturskyddsföreningen* anser att målet bör vara nära noll utsläpp till 2040, med en lägsta nivå på 95 procent.

Sveamin och *Svenskt Näringsliv* stödjer EU:s övergripande mål om klimatneutralitet till 2050, men tar inte ställning till ett eventuellt delmål för 2040. *Svenskt Näringsliv* anser att den exakta målnivån bör antas i linje med klimatvetenskapen. *Sveamin* betonar vikten av att fokusera på att uppnå redan beslutade mål till 2030 och 2040 samt att stärka europeisk konkurrenskraft. *Affärsverket svenska kraftnät* konstaterar att det föreslagna klimatmålet kommer att kräva en omfattande elektrifiering av samhället vilket innebär ett ökat behov av överföringskapacitet, flexibilitet och leveranssäkerhet i det svenska transmissionsnätet. *Sveriges Åkeriföretag* uttrycker att ett klimatmål till 2040 utgör en viktig del av vägen mot klimatneutralitet men betonar att det föreslagna klimatmålet endast kan nås om det kompletteras med tydliga och stödjande åtgärder som gör omställningen möjlig i praktiken.

4.2 Parisavtalets artikel 6

Kommissionens förslag att tillåta att tre procentenheter av klimatmålet kan uppnås genom högkvalitativa internationella utsläppskrediter enligt Parisavtalets artikel 6 har mötts av blandade reaktioner från remissinstanserna.

Fler instanser, såsom *2030-sekretariatet*, *Uppsala universitet*, *Sveriges Allmännytt*, *Länsstyrelsen Gotlands län*, *Länsstyrelsen Västmanlands län*, *Företagarna* och *Vattenfall*, välkomnar förslaget. De framhåller att internationella krediter kan bidra till teknikutveckling, innovation, hållbar utveckling och ökad global kostnadseffektivitet i klimatarbetet. Vissa, som *Länsstyrelsen Västmanlands län* och *2030-sekretariatet*, menar att en högre andel internationella krediter kan vara motiverat om det leder till mer ambitiösa slutmål och en effektivare utsläppsminskningsbana.

Energiföretagen stödjer principen att internationella krediter bör kunna ingå i EU:s klimatramverk, men anser att tre procentenheter är en för hög andel och riskerar att ge krediterna för stor betydelse.

Instanser med restriktiv hållning, såsom *Länsstyrelsen Skåne* och *Arifall Sverige*, betonar att fokus bör ligga på direkta utsläppsminskningar inom EU, och att klimatkompensation utanför unionen bör vara ett sista alternativ. Även *Naturskyddsföreningen*, *IF Metall*, *IKEM* och *Jernkontoret* framhåller att Sverige bör prioritera nationella åtgärder framför investeringar i klimatsatser utomlands, så länge det finns behov av inhemska satsningar för att minska utsläppen.

Svenskt Näringsliv betonar behovet av en noggrann utvärdering av hur artikel 6-krediter ska integreras i EU:s klimatmålsstruktur och huruvida de faktiskt leder till reella utsläppsminskningar, och uppmanar därför EU-institutionerna att noga väga för- och nackdelar med deras användning innan de inkluderas i målsättningen.

LO är tveksam till förslaget och menar att det innebär införandet av en ny mekanism inom EU:s klimatpolitik som riskerar att minska unionens faktiska bidrag till globala utsläppsminskningar. De framhåller att användningen i vissa fall snarare kan bromsa ökningen av utsläpp i världsländer, utan att leda till reella globala utsläppsminskningar. Även *Lunds universitet* uttrycker tveksamheter. De påpekar att möjligheten för handel med internationella

reduktionsenheter kommer att sannolikt minska snabbt i takt med att alla länder kommer att behöva minska sina egna utsläpp.

Instanser som avstyrker förslaget, däribland *WWF*, *Naturskyddsföreningen*, *Länsstyrelsen Västra Götaland*, *Chalmers*, *Transportstyrelsen*, *Teknikföretagen*, *Hagainitiativet*, *TCO*, *Sysav*, *Bellona Europa*, *Stegra*, *IF Metall*, *Stockholms stad*, *Länsstyrelsen Västernorrland*, *Kommerskollegium*, *Länsstyrelsen Hallands län*, *Mobility Sweden*, *KTH* och *Klimatkommunerna*, anser att internationella utsläppskrediter inte bör inkluderas i EU:s klimatomål. De lyfter risker såsom att krediterna kan minska incitamenten för generell klimatpolitik, underminera europeiskt värdeskapande genom att investeringar styrs bort från EU, samt försvåra utsläppsminskningar i länder med begränsade resurser. Ett flertal instanser betonar även de vetenskapliga rekommendationerna att inte inkludera internationella utsläppskrediter i klimatomålet med hänsyn till osäkerhet kring miljöintegritet, verifierbarhet och faktiskt klimatnytta.

Energimyndigheten delar flera av dessa farhågor och understryker att systemets utformning är avgörande för att det ska bidra till minskad global klimatpåverkan. Myndigheten varnar för att det föreslagna startåret 2036 kan leda till att färre reduktionsenheter behöver förvärvas för att nå målet till 2040, vilket i sin tur riskerar att begränsa systemets faktiska bidrag till globala utsläppsminskningar. De påpekar att ett senarelagt startår, enligt gällande avräkningsmetoder, innebär att utsläppsminskningarna koncentreras till en kortare tidsperiod, vilket kan minska det totala behovet av reduktionsenheter utan att nödvändigtvis leda till motsvarande klimatnytta. De lyfter även risken att EU:s signalering om framtida behov av internationella krediter kan uppmuntra värdländer att formulera mindre ambitiösa klimatplaner (NDC:er), i syfte att skapa utrymme för försäljning av fler krediter. I ett sådant scenario kan köpen snarare bidra till ökade utsläpp än till faktiska utsläppsminskningar. *Energimyndigheten* menar att denna risk kan minimeras genom att krediter endast köps från länder med ambitiösa NDC:er, men påpekar att tillgången på högkvalitativa reduktionsenheter är osäker.

Utformningen av systemet för internationella utsläppskrediter lyfts även av *Länsstyrelsen Västra Götaland* och *Magnus Nilsson*, som påpekar att systemet gynnar projektbaserade åtgärder men missgynnar bredare klimatpolitiska verktyg, såsom utsläppshandel eller koldioxidskatter. *Magnus Nilsson* betonar att denna problematik kan motverkas genom att EU:s regelverk utformas så att det i högsta grad främjas policybaserade krediter framför enskilda projekt.

Flera instanser, däribland *Energimyndigheten*, *Drivkraft Sverige*, *Länsstyrelsen Jönköpings län* och *Naturskyddsföreningen*, understryker att om internationella krediter tillåts måste det säkerställas att de leder till additionella utsläppsminskningar, inte dubbelräknas, inte orsakar koldioxidläckage och inte försvagar värdlänternas incitament att höja ambitionen i NDC:er. Dessa instanser anser att tre procentenheter bör betraktas som ett maximalt tak.

Energimyndigheten, *Hyresgästföreningen*, *Sydsvenska Handelskammaren*, *SMHI* och *Naturvårdsverket* förespråkar att internationella krediter inte bör räknas in i EU:s klimatmål, utan snarare användas som ett komplement utöver målsättningen om 90 procent.

Länsstyrelsen Västra Götaland, *Naturskyddsföreningen* och *Bellona Europa* ser användningen av internationella krediter som ett avsteg från principen att EU:s klimatmål ska uppnås genom inhemska åtgärder. De hänvisar till Parisavtalet och den europeiska klimatlagen, som enligt dem förpliktar EU att nå sina mål genom insatser inom unionens gränser. *Bellona Europa* varnar för att en förändring av lagens tillämpningsområde kan underminera EU:s interna åtaganden och skapa en global norm som inte är önskvärd.

Slutligen påpekar *Trafikanalys*, *Tillväxtverket*, *Länsstyrelsen Västerbotten* och *TCO* att om de internationella krediterna utnyttjas fullt ut, innebär det att de faktiska utsläppen inom EU år 2040 blir högre än vad målet uttrycker, i praktiken 87 procent istället för 90. Flera instanser framhåller att även om tre procent kan framstå som marginellt, motsvarar det nära 25 procent av de totala beräknade nettoutsläppen år 2040. *Kommerskollegium* tillägger att detta kan skapa politisk osäkerhet och minska incitamenten för privata investeringar.

4.3 Införandet av permanenta negativa utsläppstekniker i EU:s klimatrampverk

Remissinstanserna är delade i dess ståndpunkter om kommissionens förslag att inkludera permanenta negativa upptag i EU:s klimatmål och i utsläppshandelssystem (EU ETS).

SKR, *HSB* och *Länsstyrelsen Västra Götaland* uttrycker stöd för att permanenta negativa utsläpp snabbt integreras i EU:s klimatpolitik. *Drivkraft Sverige* understryker vikten av att klimatmålet nås genom en bred teknisk ansats, där permanenta negativa utsläppstekniker som DACCS och CCS ges utrymme.

Även *Företagarna* är positiva och välkomnar att sådana tekniker inkluderas i beräkningen av nettoutsläpp.

Stegra anser att negativa utsläpp bör endast tillgodoräknas om de har sitt ursprung inom EU, och att en övre gräns bör sättas för hur stor del av klimatmålet som får uppnås genom dessa tekniker. *Länsstyrelsen Skåne* framhåller att direkta utsläppsminskningar bör prioriteras, medan biologisk och teknisk koldioxidinlagring bör ses som sekundära åtgärder.

Flera instanser, såsom *Energiföretagen*, *Stockholms stad*, *2030-sekretariatet*, *Svebio*, *Sysav*, *Hagainitiativet*, *Stockholms stad*, *Naturskyddsföreningen*, *Hyresgästföreningen*, *Återvinningsindustrierna*, *Klimatkommunerna*, *Kommerskollegium*, *Länsstyrelsen Västerbotten*, *Länsstyrelsen Västerbotten*, *Linköpings universitet*, *WWF*, *Bellona Europa*, *SMHI* och *Vattenfall*, föreslår att permanenta negativa utsläpp hanteras separat från det övergripande klimatmålet, antingen genom ett särskilt mål eller som en kompletterande åtgärd. De menar att en sådan modell minskar risken för att utsläppsminskningar försenas, att insatser för upptag skjuts upp, samt att investeringar avleds från direkta utsläppsminskningar.

Till inkluderingen av permanenta upptag i EU ETS, är *Formas*, *Företagarna*, *Svebio*, *Länsstyrelsen Västra Götaland*, *Chalmers*, *TCO* och *2030-sekretariatet* positiva. Samtidigt efterfrågar *Energimyndigheten*, *Stockholms stad*, *Sydsvenska Handelskammaren*, *Länsstyrelsen Västerbotten* och *Bellona Europa*, efterfrågar ytterligare analys innan beslut fattas. *WWF* och *Naturskyddsföreningen* är kritiska till förslaget och varnar för att inkluderingen kan underminera priset på utsläppsrätter.

Flera aktörer, däribland *Svenskt Näringsliv*, *IKEM* och *Jernkontoret*, uttrycker oro för att inkluderingen kan skapa ekonomiska incitament som gör det mer lönsamt att använda biomassa för koldioxidlagring via Bio-CCS, snarare än för industriell användning eller biokolsproduktion. De menar att detta kan bromsa industrins klimatomställning och tränga undan mer resurseffektiva lösningar.

Mot denna bakgrund föreslår *Jernkontoret* att negativa utsläpp, om de inkluderas i ETS, bör begränsas till sektorer med svårreducerade restutsläpp, såsom järn- och stålindustrin. *IKEM* lyfter behovet av att ETS1 utformas med hänsyn till minskade volymer av utsläppsrätter, och föreslår att negativa utsläpp bör kunna tillgodoräknas inom systemet för att bibehålla dess

funktion. *Svenskt Näringsliv* förespråkar en försiktig och gradvis inkludering mot slutet av handelsperioden, för att undvika ineffektiv resursanvändning.

Även *Stockholms stad* stödjer en stegvis inkludering, men understryker att detta bör ske under strikta villkor som säkerställer klimatintegritet och prioriterar permanenta krediter. *Stegra* delar oron kring påverkan på industrin och framhåller behovet av tydlig kontroll, samt ett tak för negativa utsläpp som skyddar gröna investeringar och skapar förutsägbarhet.

Avslutningsvis betonar *Länsstyrelsen Hallands län* och *TCO* vikten av att inte förlita sig enbart på tekniska lösningar som åtgärd för att hantera utsläppsminskningarna.

4.4 Förslagets ökande flexibilitet mellan sektorer

Flera remissinstanser efterfrågar förtydliganden kring formuleringen i kommissionens förslag om ökad flexibilitet mellan sektorer. Det råder oklarhet kring vad som avses med begreppet ”sektor”, hur den föreslagna flexibiliteten skiljer sig från nuvarande ordning, samt om flexibiliteten är tänkt att gälla inom sektorer, mellan sektorer eller både och.

Trafikanalys uppmärksammar att formuleringen om flexibilitet skiljer sig åt mellan språkversionerna av förslaget. I den svenska översättningen används uttrycket ”i olika sektorer”, medan den engelska versionen säger ”across sectors” och den franska ”mellan sektorer”. De betonar att detta bör klargöras för att undvika olika tolkningar mellan medlemsländerna.

Vissa instanser är positiva till ökad flexibilitet, däribland *Sveriges Allmännytt*a och *Energiföretagen*. *Energiföretagen* framhåller att viss flexibilitet både mellan sektorer och mellan medlemsstater kan bidra till en mer kostnadseffektiv och realistisk måluppfyllelse, med hänsyn till att medlemsländerna har olika förutsättningar och energisystem. Samtidigt betonar de vikten av att säkerställa en rättvis och effektiv fördelning mellan EU:s olika klimatramverk och att alla sektorer bidrar till målen. Även Sydsvenska Handelskammaren är positiv till förslaget men efterlyser en konsekvensutredning om hur förslaget påverkar svensk konkurrenskraft.

Andra instanser uttrycker oro för att ökad flexibilitet kan motverka långsiktig omställning. *Bellona Europa* lyfter att flexibilitet mellan sektorer visserligen kan ge kortsiktiga fördelar, men samtidigt riskerar att försvaga incitamenten för

strukturella förändringar. Om överprestation i en sektor tillåts kompensera för bristande insatser i andra, kan det leda till passivitet och fördröjd omställning.

Denna problematik lyfts även av *Skogsindustrierna* och *Lantbrukarnas Riksförbund*, som båda betonar att skogens klimatbidrag, dels genom kolinlagring och substitution av fossila material, måste användas strategiskt och inte som ett sätt att kompensera för bristande utsläppsminskningar i andra sektorer. *Skogsindustrierna* framhåller att klimatpolitiken bör fokusera på att snabbt fasa ut fossila utsläpp, och att tekniska och naturliga kolsänkor inte får legitimera fortsatt användning av fossila bränslen. *Lantbrukarnas Riksförbund* understryker att lantbrukets biogena utsläpp är svåra att eliminera helt och att sektorn därför inte bör bära klimatbördan för andra områden.

Naturskyddsföreningen och *Länsstyrelsen Västra Götaland* avstyrker förslaget. De menar att ökad flexibilitet mellan sektorer riskerar att minska omställningsviljan och försena utsläppsminskningar i utsläppsintensiva sektorer, men även att de kan skapa osäkerheter kring investeringar i fossilfri teknik.

4.5 Effekter på konkurrenskraften

Flera aktörer betonar vikten av en långsiktig, stabil och ambitiös klimatpolitik för att stärka Sveriges och EU:s konkurrenskraft. Ett tydligt och förutsägbart ramverk anses skapa bättre förutsättningar för företag att fatta välgrundade beslut, vilket i sin tur främjar långsiktiga investeringar.

Sysav framhåller att en ambitiös klimatpolitik gynnar EU:s konkurrenskraft, särskilt för företag som redan ligger i framkant, då hela unionen rör sig i samma riktning. På liknande sätt menar bland annat *Energimyndigheten*, *Teknikföretagen* och *Tillväxtverket* att en sänkning av ambitionsnivån riskerar att påverka konkurrenskraften negativt, särskilt för svenska företag som ofta är ledande i klimatomställningen.

Företagarna och *Sveamin* varnar för att klimatpolitik som ökar bördan för företag i länder med redan låga utsläppsnivåer kan bli kontraproduktiv. Det finns en risk att klimatledande företag slås ut eller flyttar sin verksamhet till länder med högre andel fossil energi i energimixen.

Tillväxtverket hänvisar till analyser som visar att EU:s uppdaterade klimatmål och det tillhörande industripolitiska ramverket är i linje med vad som stärker svensk konkurrenskraft. Samtidigt bedömer *Energimyndigheten* att om rådet och parlamentet antar kommissionens förslag om 90 procents utsläppsminskning till 2040, eller om användningen av internationella reduktionsenheter ökar, kan omställningstrycket inom EU minska. Detta skulle kunna påverka svensk konkurrenskraft negativt.

Energimyndigheten lyfter flera potentiella konsekvenser av ett minskat omställningstryck, såsom försämrad avkastning på redan genomförda investeringar i fossilfria produkter och tjänster; minskad framtida investeringsvilja till följd av ökad upplevd risk och osäker lönsamhet; samt lägre investeringar i energisystemet. De betonar att Sveriges goda innovationsklimat och tillgång till fossilfri energi ger starka förutsättningar för att attrahera investeringar och företagsetableringar. Ett mål med lägre ambition kan dock minska efterfrågan på fossilfria lösningar och därmed försvaga svensk konkurrenskraft. *Energimyndigheten* hänvisar även till att EU-kommissionen identifierat import av fossil energi som en av de största utmaningarna för unionens konkurrenskraft.

Kommerskollegium delar denna oro och menar att varje sänkning av ambitionen i klimat- och miljölagstiftningen ökar osäkerheten för näringslivet, vilket kan bromsa investeringar i den gröna omställningen. *Länsstyrelsen Västmanlands län* framhåller att incitamenten för klimatdriven utveckling riskerar att försvagas vid en sänkt ambitionsnivå.

Flera aktörer uttrycker oro för att ökad användning av internationella utsläppskrediter och minskat omställningstryck inom EU:s utsläppshandelssystem kan försvaga incitamenten för investeringar i fossilfri teknik och infrastruktur. *Affärsverket svenska kraftnät* lyfter att detta kan påverka investeringsviljan i inhemsk energiinfrastruktur negativt. *Länsstyrelsen Västra Götalands län* varnar för att ökad sektorflexibilitet och användning av internationella krediter kan leda till lägre priser på utsläppsrätter inom EU:s handelssystem, vilket i sin tur riskerar att försvaga konkurrenskraften för fossilfria lösningar, skapa osäkerhet, skjuta upp investeringar och fördröja avvecklingen av fossilbaserade anläggningar.

Ytterligare understryker bland annat *Energimyndigheten* vikten av att bevara ett starkt omställningstryck inom utsläppshandeln (ETS), då ett försvagat tryck

kan leda till minskade investeringar i forskning, innovation och kommersialisering av ny teknik. Faktorer som lyfts som avgörande för att stärka Sveriges långsiktiga konkurrenskraft.

4.6 Osäkerheter kopplade till negativa utsläppstekniker

Flera aktörer lyfter fram risker och osäkerheter kopplade till negativa utsläppstekniker, både tekniska, miljömässiga och systemrelaterade. *Formas*, *Naturskyddsföreningen*, *Konjunkturinstitutet*, *Energiföretagen*, *Bellona Europa* och *SMHI* pekar på att teknikerna för permanenta upptag ännu inte är fullt utvecklade och att de kräver omfattande utbyggnad för att få önskad klimatpåverkan. Det finns även farhågor kring kostnadseffektivitet, teknisk tillförlitlighet samt risken att dessa tekniker används som argument för att fortsätta med utsläpp av växthusgaser snarare än att minska dem. Därtill lyfts att flera av teknikerna är energikrävande och kan medföra miljörisker, exempelvis havsförsurning vid läckage av koldioxid till marina miljöer. *Naturskyddsföreningen* hänvisar till en studie publicerad i *Nature* som visar att den globala potentialen för tekniska permanenta upptag är kraftigt överskattad, och att potentialen inom EU är särskilt begränsad.

Konjunkturinstitutet lyfter att bio-CCS kan påverka LULUCF-sektorn negativt, då en ökad efterfrågan på biobränslen kan minska det naturliga kolupptaget genom minskade kolförråd i skog och mark. *Länsstyrelsen Västerbotten* pekar på att en ohämmad användning av BECCS inom EU:s utsläppshandelssystem kan leda till överutnyttjande av biomassa, som beskrivs som en begränsad resurs med konkurrens från flera sektorer.

Energiföretagen och *Skogsstyrelsen* lyfter osäkerheter kopplade till naturbaserade, tillfälliga upptag. De nämner bland annat utmaningar kring additionalitet och risken för läckage, samt osäkerheter i modellering, övervakning och antaganden för vissa kolpooler, marktyper och naturliga vädervariationer.

Lantbrukarnas Riksförbund anser att synen på skogens roll i klimatarbetet ofta är endimensionell, med fokus på kolupptag i biomassa, mark och produkter. De menar att detta kan leda till åtgärder som syftar till att ”spara” skog för att kompensera för fossila utsläpp, vilket enligt dem är en riskfylld strategi med hänsyn till klimatrelaterade skador som brand, storm och insektsangrepp.

SLU lyfter dessutom att skogens kolupptag har en övre gräns, och att skogsekosystemen med tiden kan nå en jämviktsnivå där upptag och utsläpp

balanseras, vilket begränsar ytterligare kolinlagring. Detta belyser även *Stockholms stad* när de lyfter att Sverige och andra EU länder har sett ett minskat upptag i skog och mark vilket försvårar möjligheten att nå lokala, nationella och europeiska klimatmål.

4.7 Globala effekter

Flera instanser framhåller att ett ambitiöst klimatmål till 2040 är viktigt för att stärka EU:s förhandlingsposition i internationella sammanhang och för att bidra till höjda globala ambitioner. En majoritet betonar vikten av att EU uppfyller sin del av Parisavtalets mål.

Energimyndigheten bedömer att om EU inte fullt ut bidrar till de utsläppsminskningar som krävs inom unionen för att leva upp till Parisavtalet, ökar risken för en global temperaturhöjning. Detta bedöms i sin tur kunna leda till ökade kostnader kopplade till både klimatpåverkan och klimatanpassning.

Länsstyrelsen Västerbotten lyfter att det i det aktuella förslaget saknas en plan för hur åtgärder utanför EU ska användas för att täcka gapet mellan EU:s föreslagna mål och dess rättvisa andel av det globala utsläppsutrymmet. De menar att detta kan få konsekvenser i form av att andra länder tvingas minska sina utsläpp mer än vad som motsvarar deras rättvisa andel, eller att Parisavtalets mål inte nås, vilket skulle innebära att alla länder får leva med konsekvenserna av klimatiförändringarna.

SLU lyfter att en ökad ambition i EU:s klimatlag kan leda till ökade utsläpp utanför EU. De exemplifierar detta med att konservering av skog inom EU kan minska tillgången på träprodukter, vilket i sin tur kan leda till ökad avverkning i andra delar av världen. *Företagarna* och *Svemin* lyfter en liknande risk, där de pekar på att en ökad klimatbörda inom EU kan leda till att företag flyttar sin verksamhet till länder med lägre klimatkrav.

4.8 Påverkan på Sveriges målsättning

Flera instanser lyfter att ett klimatmål på 90 procent till 2040 kan ha betydelse för möjligheten att nå både Sveriges klimatmål till 2045 och EU:s mål till 2050. *Naturvårdsverket* och *Trafikanalys* framhåller att ett ambitiöst klimatmål på EU-nivå är positivt och utgör en viktig förutsättning för att Sverige ska kunna uppnå sitt nationella mål till 2045. *Trafikverket* har gjort en översiktlig bedömning som visar att kommissionens förslag ligger ungefär i linje med

vad som krävs för att Sverige ska nå sitt mål, och att det därmed inte innebär någon ambitionshöjning för Sveriges del.

Länsstyrelsen Västra Götaland påpekar att Sveriges klimatmål till 2045 bygger på en hög ambitionsnivå inom EU samt höga priser på utsläppsrätter. De bedömer att om EU:s mål sänks eller om genomförandet försvagas, kan det påverka Sveriges möjligheter att nå sina mål negativt.

5. Övriga synpunkter

5.1 Synpunkter på eventuell användning av internationella reduktionsenheter inom EU ETS

Flera remissinstanser lyfter synpunkter på en potentiell framtida användning av internationella reduktionsenheter inom EU:s utsläppshandelssystem (EU ETS).

Naturvårdsverket, Mobility Sweden, Naturskyddsföreningen, Saco och *Stegra* anser att internationella reduktionsenheter inte bör användas för måluppfyllelse inom EU ETS. *Naturvårdsverket* och *Saco* bedömer att en direkt integrering av sådana enheter i systemet skulle minska omställningstrycket, vilket i sin tur kan leda till en långsammare utfasning av fossila bränslen och ett ökat importberoende av bland annat fossilgas. De menar att detta kan medföra geopolitiska risker samt påverka lönsamheten negativt för svenska företag som investerat utifrån förväntningar om ett högt pris på utsläppsrätter.

Stegra hänvisar till tidigare perioder då internationella krediter tilläts inom EU ETS och menar att detta då ledde till att klimatinvesteringar förlades utanför EU, vilket minskade incitamenten för utsläppsminskningar inom unionen. De bedömer att risken för en liknande utveckling är stor om internationella krediter åter tilläts, eller om deras användning inte begränsas kraftigt.

Vattenfall och *Energiföretagen* anser att om internationella krediter skulle tillåtas inom EU ETS bör detta begränsas till permanenta negativa utsläpp. *Svenskt Näringsliv* lyfter att ett eventuellt införande måste utformas så att det inte underminerar systemets incitament till utsläppsminskningar, utan snarare bidrar till att upprätthålla dess funktion, exempelvis vid likviditetsutmaningar.

5.2 Synpunkter på utformning av klimatlagen och dess artiklar

Flera remissinstanser lämnar synpunkter på formuleringar i kommissionens förslag till ändringar i den europeiska klimatlagen, särskilt i Artikel 1.

SMHI efterfrågar en precisering av begreppet 'nettoutsläpp' i förslaget, och vill att det tydliggörs huruvida det avser utsläpp kopplade till produktion eller konsumtion inom EU:s gränser.

Naturskyddsföreningen efterfrågar tydlighet kring omfattningen av den utsläppsbudget som ska gälla för perioden 2030–2050. De påpekar att någon siffra inte anges i kommissionens förslag och anser att budgeten bör vara restriktiv, mindre än tidigare angivet, och i linje med 1,5-gradersmålet.

Ett flertal instanser föreslår att formuleringen av klimatmålets ambitionsnivå i klimatlagen bör inkludera ett "minst" före den angivna målnivån, för att säkerställa att målet inte tolkas som ett tak utan som en lägstanivå.

Föreslagna ändringar i Artikel 1 framhålls av ett flertal instanser.

Energimyndigheten anser att punkt (a) kompletteras med en hänvisning till det internationella regelverket för artikel 6 i Parisavtalet, för att skapa tydlighet kring EU:s roll på den internationella marknaden för utsläppsreduktioner.

Vidare betonar *Energimyndigheten* vikten av att punkt (b), som rör permanenta upptag inom EU ETS, formuleras på ett sätt som inte begränsar flexibiliteten i val av sektor eller sektorer för inkludering i regelverket.

SKR föreslår att lokala omständigheter inkluderas i punkt (d), utöver de nationella. De anser även att punkt (h) bör utvecklas med tillägget: "...bland annat genom medverkan av lokala och regionala myndigheter, exempelvis genom klimat- och energidialog på flera nivåer enligt artikel 11 i förordning (EU) 2018/1999 om styrningen av energiunionen."

LO lyfter att främjandet av social dialog bör framhävas i punkt (h), en synpunkt som delas av *TCO*, som även betonar vikten av att arbetsmarknadens parter involveras i arbetet med en rättvis omställning, i enlighet med nationell lagstiftning.

Skogsstyrelsen föreslår att punkt (i) kompletteras med en hänvisning till potentialen för en hållbar, resurseffektiv och cirkulär bioekonomi.

Lantbrukarnas Riksförbund anser att benämningen 'industrisektorer' bör strykas i punkt (k), eftersom jord- och skogsbruket exkluderas trots att dessa sektorer också är utsatta för koldioxidläckage.

Jernkontoret är kritiska till att principen om 'energieffektivisering först' inkluderas i punkt (m). De anser att klimatlagen bör prioritera utsläppsminskningar, även om det innebär ökad energianvändning.

SKR föreslår att punkt (q) utvecklas med tillägget: "...för både privat och offentlig sektor på olika nivåer."

Länsstyrelsen i Västerbotten föreslår att en ny punkt införs, som behandlar åtgärder för att hantera gapet mellan EU:s rättvisa kvarvarande utsläppsutrymme till 2040 och den föreslagna målbanan.

Skogsindustrierna anser att klimatlagen tydligare bör framhålla att substitution av fossila material bör prioriteras.

Magnus Nilsson föreslår att utformningen av reglerna för internationella reduktionsenheter bör utformas så att de i första hand gynnar så kallade 'policy credits' snarare än projektbaserade krediter, då han bedömer att detta ger större klimatnytta.

5.3 Synpunkter inför kommande översyn av EU:s klimatravverk efter 2030

Flera remissinstanser lämnar synpunkter med koppling till den översyn av EU:s klimatlagstiftning som enligt kommissionens förslag ska genomföras för perioden efter 2030. Synpunkterna rör främst hur det framtida klimatravverket bör utformas vad gäller ansvarsfördelning mellan sektorer, rollfördelning mellan styrinstrument som ESR, ETS och LULUCF, samt behovet av långsiktiga mål och vägledande principer för perioden fram till 2050.

Jernkontoret, *IKEM* och *Svenskt Näringsliv* betonar vikten av en rättvis fördelning av utsläppsminskningar mellan sektorer. De anser att andra sektorer inom det nya utsläppshandelssystemet (ETS2) och ESR bör ta ett minst lika stort ansvar som industrin inom det befintliga systemet (ETS1), särskilt med hänsyn till industrins konkurrenskraft.

Skogsindustrierna, Jernkontoret, Företagarna och Svenskt Näringsliv ifrågasätter behovet av nationella utsläppsmål inom ESR, med hänvisning till att ETS1 och ETS2 redan täcker en majoritet av utsläppen. De menar att nationella mål kan skapa snedvridning i konkurrensen, särskilt för länder som Sverige med låg utsläppsnivå och fossilfri elproduktion. *2030-sekretariatet* anser däremot att det har varit ändamålsenligt att Sverige haft ett högt utsläppsmål inom ansvarsfördelningsförordningen (ESR) och menar att detta bör fortsätta även efter 2030. Även *Stockholms stad* framhåller vikten av ett bibehållet ESR-system.

Skogsindustrierna föreslår att specifika substitutionsmål för olika branscher och produkter bör införas som komplement till ESR och ETS, vilka främst fokuserar på substitution av fossil energi med bioenergi. De anser även att LULUCF-förordningen bör anpassas så att den inte begränsar bioekonomins potential, tillgången på råvara eller möjligheten att upprätthålla en långsiktig kolsänka.

Naturskyddsföreningen förespråkar att mål och åtgärder för LULUCF måste stärkas och anser att flexibiliteten mellan LULUCF och andra sektorer (ERS, ETS) bör tas bort.

Bellona Europa och *Skogsstyrelsen* anser att EU bör införa ett tak för LULUCF sektorns bidrag till klimatmålen, i likhet med det som finns i 2030-ramverket, för att stärka att tillräckliga insatser görs för att minska utsläppen i övriga sektorer.

Teknikföretagen anser att det finns ett behov av att utveckla sektorspecifika färdplaner kopplade till 2040-målet. De menar att sådana färdplaner bör vägleda branschspecifika transformationer och ge företag tydliga riktlinjer för investeringsprioriteringar och tidslinjer.

Linköpings universitet föreslår att ett mål för utfasning av fossila bränslen bör införas för att öka incitamenten till investeringar i alternativa bränslen. De betonar att detta bör kombineras med stödåtgärder riktade till sårbara grupper.

Trafikanalys lyfter att ökad flexibilitet mellan sektorer bör utformas så att åtgärder genomförs där de är mest kostnadseffektiva, och att hänsyn tas till redan utredda åtgärder. *Energimyndigheten* instämmer i behovet av tydlig styrning och föreslår att ramar tas fram för hur flexibiliteten ska fungera, så

att marknadsaktörer kan förutse vilka investeringar som blir lönsamma. De betonar att prissignalen från EU ETS är ett centralt verktyg för utsläppsminskningar och att denna signal måste bevaras även vid ökad flexibilitet mellan sektorer.

Svenskt Näringsliv anser att marknadsstabilitetsreserven (MSR) inom EU ETS behöver reformeras efter 2030. De menar att MSR i sin nuvarande utformning inte är anpassad till framtida förhållanden, där tillgången till utsläppsrätter förväntas vara mer begränsad. Om aktörer sparar utsläppsrätter för framtida behov riskerar MSR att tolka detta som ett överskott, vilket kan leda till att utbudet minskas ytterligare. För att undvika detta föreslår *Svenskt Näringsliv* att MSR utformas på ett sätt som minskar prisvolatilitet och förbättrar likviditeten på marknaden.

Avfall Sverige påpekar att EU ETS i dagsläget endast omfattar energiåtervinningsanläggningar i vissa medlemsländer, vilket enligt dem leder till snedvriden konkurrens. De förespråkar att all energiåtervinning inom EU bör omfattas av systemet för att skapa likvärdiga villkor och ge sektorn rätt incitament att bidra till klimatomställningen.

Återvinningsindustrierna betonar att EU ETS även framöver måste utformas så att det ger starka ekonomiska incitament för att undvika förbränning av plast som kan återvinnas. De lyfter att systemets utformning är avgörande för att styra mot ökad materialåtervinning och resurseffektivitet.

5.4 Synpunkter på styrmedel och förutsättningar för 2040-målet

Flera remissinstanser lyfter behovet av kompletterande styrmedel, samt ekonomiska och tekniska förutsättningar för att möjliggöra genomförandet av 2040-målet.

Skogsindustrierna riktar kritik mot EU-kommissionens ramverk för certifiering av kolkrediter (CRCF) och menar att det inte är i linje med klimatmålet för 2040. De anser att kommissionen lägger för stort fokus på reglering av skogsbruk, snarare än på faktisk klimatnytta. Särskilt oroar de sig för förslag som förbjuder trakthyggen och kraftigt begränsar markberedning och gödsling vid beskogning och trädplantering. Detta är åtgärder som enligt dem är viktiga för att säkerställa plantöverlevnad och tillväxt i många skogstyper. *Skogsindustrierna* varnar för att dessa begränsningar saknar vetenskaplig grund och riskerar att underminera investeringar i bio-CCS, eftersom regelverken

blir för kravfyllda och komplicerade. De ser en risk att felaktiga antaganden om skogens klimatnytta leder till ineffektiv klimatpolitik och ekonomisk skada, och att detta kan påverka framtida EU-politik för hållbart skogsbruk negativt.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) lyfter att CCS ges en betydande roll för att nå 2040-målet och att alla hinder för koldioxidlagring inom EU behöver hanteras. De pekar särskilt på dumpningsförbudet i Helsingforskonventionen som ett regionalt hinder.

Skogsindustrierna anser att finansieringen av bio-CCS i första hand bör ske gemensamt på EU-nivå och att finansieringslösningarna behöver vara långsiktiga, även bortom 2050. De framhåller att en livskraftig bioekonomi är en förutsättning för att bio-CCS ska kunna realiseras i tillräcklig omfattning.

Sysav lyfter behovet av att införa avfalls-CCS och efterlyser att EU och nationella aktörer skyndsamt utformar regelverk och finansieringslösningar som möjliggör storskalig implementering vid avfallsförbränning.

Återvinningsindustrierna anser att översynen av EU ETS 2026 bör inkludera en analys av hur olika designalternativ för bio-CCS-krediter påverkar incitamenten för återvinning av material som trä, papper, kartong och plast. De betonar att systemet bör utformas så att det stärker incitamenten för ökad cirkulering av material och minskar utsläppen från avfallsförbränning.

Länsstyrelsen Skåne lyfter att för mer kostsamma omställningsåtgärder, särskilt inom CCU och CCS, är det avgörande att EU och/eller staten bidrar med ekonomiskt stöd. De pekar på att flera projekt i Skåne riskerar att inte bli verklighet utan stödfinansiering.

Svemin anser att staten bör dela risker i större investeringar, exempelvis inom kärnkraft, för att sänka kapitalkostnader och främja utbyggnaden av energiinfrastruktur. Även *Hyresgästföreningen* belyser ett offentligt ansvarstagande för investeringar i energieffektivisering.

Svemin lyfter att användningen av statsstöd kan vara motiverat när klimatpolitiken medför politiskt inducerade kostnadsökningar, även om de bör användas restriktivt. De föreslår att Sverige inför kompensation för indirekta kostnader kopplade till ETS och höga elpriser, i likhet med andra

EU-länder. Även *Teknikföretagen* betonar att Sverige bör verka för att EU-kommissionen säkerställer likvärdiga villkor för statsstöd inom unionen.

Sveamin betonar att långa och komplexa tillståndprocesser utgör ett hinder för investeringar och därmed för EU:s möjlighet att nå klimatneutralitet till 2050. *Teknikföretagen* instämmer och anser att man bör röja hinder och skapa rättsliga förutsättningar för mobilisering av privat kapital och ökade investeringar i kritisk avgörande infrastruktur. De lyfter ytterligare behovet av att underlätta för utbyggnad av elnät, elproduktion, flexibilitetslösningar och effektiva el- och värmemarknader.

Installatörsföretagen lyfter rollen av solenergi och hur detta är ett komplement till storskalig elproduktion, men även värmeproduktion. De belyser att produktion av el nära användaren minskar belastningen på elnätet, bidrar till att motverka flaskhalsar och reducerar behovet av nätförstärkningar, samt att solvärme är ett bra komplement för fjärrvärme som kräver underhåll under sommarhalvåret.

Sydsvenska Handelskammaren lyfter behovet av investeringar i transportinfrastruktur som främjar fossilfria transporter och tydliga styrmedel för att driva på omställningen i transportsektorn. *Sveriges Åkeriföretag* betonar att infrastruktur för laddning, vätgas och biogas måste byggas ut i hela EU, inte enbart längs huvudleder. De lyfter även behovet av långsiktiga finansieringslösningar och riktade stöd för att möjliggöra omställning till förnybara drivmedel i tunga transporter. *Mobility Sweden* framhåller att elektrifieringen av transportsektorn är avgörande för att nå klimatmålen, och att tillgång till laddinfrastruktur och fossilfria drivmedel är centrala möjliggörare. *Stockholms stad* instämmer och anser att EU bör tydligare involvera regionala och lokala aktörer i denna utveckling.

Återvinningsindustrierna påpekar att en kraftig uppskalning av materialåtervinning och en ökad användning av återvunna råvaror i hela EU:s ekonomi är ett krav för att det förslagna 2040-målet ska nås. De uppmanar regeringen att ta en aktiv och pådrivande roll i förhandlingarna om den kommande Circular Economy Act och verka för att den ger tydliga styrmedel som skapar efterfrågan på återvunna material, röjer marknadshinder och harmoniserar regler i hela EU.

Kommerskollegium lyfter att ur ett konkurrensperspektiv bör införandet av koldioxidprissättningssystem hos våra handelspartner drivas. Detta påpekar även *Svein*.

Sydsvenska Handelskammaren instämmer och påpekar att först då skapas verkligt lika villkor för företagen. De anser ytterligare att man bör minska den administrativa bördan för små- och medelstora företag genom enklare och tydligare regelverk samt minskad rapporteringsbörda för att frigöra mer resurser till innovation och omställningen.

SIS betonar att formell standardisering är avgörande för att nå klimatmålen och att globala standarder kan med fördel användas i Europa för att möta klimatutmaningar. *SIS* lyfter fram flera standarder som verktyg för att mäta, rapportera och minska växthusgasutsläpp. De påpekar att *SIS* leder arbetet med en handlingsplan inom europeisk standardisering för att minska samhällets klimatpåverkan, med fokus på kompetenshöjning och tydliga verktyg.

5.5 Synpunkter på Fit for 55-paketet

Teknikföretagen och *Energiföretagen* förespråkar en avgränsad revidering av relevant lagstiftning inom Fit for 55-paketet, där *Energiföretagen* lyfter upp ETS-direktivet, för att säkerställa att EU når 2040-målet. De betonar vikten av att ge medlemsstater, näringsliv och medborgare tillräcklig tid för genomförande och för att säkerställa samstämmighet mellan regelverken.

Svebio delar behovet av samordning inom Fit for 55 och understryker att EU:s klimatpolitik inte bör hämma utvecklingen av bioenergi. De varnar för att flera nya regelverk, såsom RED III, EUDR, LULUCF och naturrestaureringsförordningen, riskerar att minska tillgången till biomassa om de implementeras alltför strikt. De betonar vikten av att dessa rättsakter är synkroniserade för att undvika negativa effekter på skogsbruk, industri och energisystem.

5.6 Synpunkter på EU:s gränsjusteringsmekanism för koldioxid (CBAM)

Flera instanser kommenterar utformningen och omfattningen av CBAM.

Sysav anser att det är olyckligt att frågan om inkludering av plastens basmaterial i CBAM har skjutits upp, och menar att detta bör påskyndas.

Avfall Sverige föreslår att CBAM bör utvidgas till att omfatta plastråvaror och organiska kemikalier. De förespråkar även ett ökat producentansvar, där kostnaderna för fossil plast i större utsträckning bärs av de aktörer som sätter plasten på marknaden, snarare än avfalls- och fjärrvärmesektorn eller fjärrvärmekunderna. De anser den föreslagna utredningen som Energimyndigheten föreslagit om utökat producentansvar för plast tillsätts så snart som möjligt.

Sveamin och *Svenskt Näringsliv* betonar att CBAM behöver kompletteras med WTO-kompatibla exportlösningar för att undvika att europeiska företag förlorar konkurrenskraft på tredjelandsmarknader. De menar att CBAM i sin nuvarande form inte hanterar export av produkter till länder utan motsvarande koldioxidprissättning, vilket riskerar att skapa konkurrensnackdelar. En möjlig lösning som lyfts är att behålla fri tilldelning av utsläppsrätter för den andel produktion som exporteras, samt att införa exportstöd för klimatvänlig export från EU.

5.7 Övriga synpunkter

Stockholms stad anser att medlemsstaterna och kommissionen bör utveckla gemensamma metoder för beräkning och uppföljning av konsumtionsbaserade utsläpp.

Svensk Torv välkomnar Kommissionens ökade fokus på torvmarkernas kolinlagringspotential och stödet till naturpositiva initiativ, men efterlyser en ökad samordning av EU:s politik för torvmarker. De belyser behovet av att utsläppsberäkningen uppdateras, särskiljning av torv för energi från torv för odling, samt att klimatpolitiken inte försvårar livsmedelsproduktionen.

Svensk Sjöfart anser att internationell sjöfart bör exkluderas från både ny och tidigare beslutad lagstiftning som berör sjöfart och klimat då den internationella sjöfarten omfattas av IMO:s strategi för reduktion av växthusgaser från 2023 där både mål och delmål för reduktioner slagits fast tillsammans med utvecklingen av tillhörande regelverk för att uppnå strategin. *Svenskt Näringsliv* instämmer i att EU:s klimatregler för sjöfarten bör samordnas med IMO:s arbete. De lyfter att IMO, i nära samarbete med EU-kommissionen, har kommit långt i utvecklingen av ett globalt marknadsbaserat system för sjöfarten. Om detta system når samma ambitionsnivå som EU ETS 1 och ReFuelEU Maritime, bör sjöfarten undantas från dessa EU-regelverk. I annat fall riskerar europeiska företag att

drabbas av dubbelreglering och dubbla kostnader för utsläpp, vilket kan påverka konkurrenskraften negativt.

Svenskt Näringsliv lyfter även att flygtrafiken, liksom sjöfarten, är en internationell sektor med en egen klimatagenda. De betonar vikten av att EU ETS och annan lagstiftning samordnas med globala initiativ som Fly Net Zero 2050 och CORSIA, för att undvika dubbelreglering och negativa effekter på flygsektorns konkurrenskraft, särskilt med tanke på Sveriges geografiska läge och beroende av goda flygförbindelser.

Bilaga – Förteckning av remissinstanser

Centrala myndigheter

Svar:

Boverket
Energimyndigheten
Formas
Jordbruksverket
Konjunkturinstitutet
Kommerskollegium
Naturvårdsverket
Skogsstyrelsen
Sveriges geologiska undersökning
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI)
Tillväxtanalys
Tillväxtverket
Trafikanalys
Trafikverket
Transportstyrelsen

Totalt: 15 svar

Inga synpunkter/avstår:

Ekonomistyrningsverket
Energimarknadsinspektionen
Konkurrensverket
Luftfartsverket
Riksgälden
Sjöfartsverket
Skatteverket

Swedac

Totalt: 8 svar

Inget svar:

Kommuner, regioner och landsting

Svar:

Länsstyrelsen Gotlands län
Länsstyrelsen Gävleborg
Länsstyrelsen Hallands län
Länsstyrelsen Jönköpings län
Länsstyrelsen Kronoberg
Länsstyrelsen Norrbotten
Länsstyrelsen Skåne
Länsstyrelsen Stockholm
Länsstyrelsen Uppsala län
Länsstyrelsen Värmland
Länsstyrelsen Västerbotten
Länsstyrelsen Västernorrland
Länsstyrelsen Västmanlands län
Länsstyrelsen Västra Götaland
Länsstyrelsen Örebro län
Länsstyrelsen Östergötland
Stockholms stad – (ej remissinstans)
Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)

Totalt: 18 svar

Inga synpunkter/avstår:

Länsstyrelsen Jämtlands län
Länsstyrelsen Kalmar län

Totalt: 2 svar

Inget svar:

Länsstyrelsen i Blekinge län
Länsstyrelsen i Dalarnas län
Länsstyrelsen i Södermanlands län

Totalt: 3 svar

Bransch- och näringslivsorganisationer:

Svar:

Avfall Sverige

Byggföretagen
Drivkraft Sverige
Energiföretagen
Energigas Sverige
Företagarna
HSB
Hyresgästföreningen
IF Metall
Innovations- och kemiindustrierna i Sverige (IKEM)
Installatörsföretagen – (ej remissinstans)
Landsorganisationen i Sverige (LO)
Mobility Sweden
Sveriges akademikers centralorganisation (Saco) – (ej remissinstans)
Sveriges Bergmaterialindustri (SBMI) – (ej remissinstans)
Svensk Betong
Svensk Bioenergi (Svebio)
Svenskt Näringsliv
Svensk Sjöfart
Svensk Torv
Sveriges Åkeriföretag
Skogsindustrierna
Teknikföretagen – (ej remissinstans)
Tjänstemännens centralorganisation (TCO)
Återvinningsindustrierna

Totalt: 25 svar

Inga synpunkter/avstår:

Fastighetsägarna Sverige

Totalt: 1 svar

Inget svar:

Green Power Sweden
Industriarbetsgivarna
Norrbottens handelskammare
Näringslivets transportråd
Organisationen Sveriges Servicestationer
Skogen, Kemin, Gruvorna och Stålet (SKGS)
Svenskt Handel
Svensk Pilotförening
Svensk Solenergi

Svenska Regionala Flygplatser
Sveriges hamnar
Tågföretagen

Totalt: 12 svar

Enskilda företag och statliga bolag:

Svar:

Affärsverket Svenska kraftnät (Svk)
Jernkontoret
Stegra – (ej remissinstans)
Svemin
Sydskånes Avfallsaktiebolag (Sysav) – (ej remissinstans)
Vattenfall

Totalt: 6 svar

Inga synpunkter/avstår:

Inget svar:

Jernhuset AB
Swedavia

Totalt: 2 svar

Intresseorganisationer, nätverk och samfund:

Svar:

2030-sekretariatet – (ej remissinstans)
Bellona Europa – (ej remissinstans)
Hagainitiativet
Klimatkommunerna – (ej remissinstans)
Lantbrukarnas Riksförbund
Naturskyddsföreningen
Riksbyggen
Svenska institutet för standarder (SIS)
Sveriges Allmännyta
Sydsvenska Handelskammaren
Världsnaturfonden (WWF)

Totalt: 11 svar

Inga synpunkter/avstår:

Bostadsrätterna

Totalt: 1 svar

Inget svar:

Fältbiologerna
Föreningen Svenskt Flyg Intresse AB
Gröna mobilister
Power circle
Stockholms handelskammare
Transportarbetarförbundet
Transportföreningen
Villaägarna
Västsvenska handelskammaren

Totalt: 9 svar

Lärosäten och forskningsinstitut:

Svar:

Chalmers
Kungl. Tekniska högskolan (KTH)
Linnéuniversitetet
Linköpings universitet
Lunds universitet
Mittuniversitet
Stockholms universitet
Sveriges lantbruksuniversitet
Uppsala universitet

Totalt: 9 svar

Inga synpunkter/avstår:

Göteborgs universitet
Karlstads universitet
Luleå tekniska universitet
Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI)

Totalt: 5 svar

Inget svar:

IVL Svenska Miljöinstitutet
Research Institutes of Sweden AB (RISE)
Stockholm Environment Institute (SEI)

Totalt: 3 svar

Privatperson

Svar:

Magnus Nilsson – (ej remissinstans)

Totalt: 1 svar